

VSTUP DIEŤAŤA DO MATERSKEJ ŠKOLY, ADAPTÁCIA DETÍ NA PREDŠKOLSKÉ ZARIADENIE

Vstup do materskej školy je prvým **krokom do spoločnosti**. Táto udalosť môže priniesť problémy ako pre dieťa, tak i pre rodičov. Sú deti, ktoré si v novom prostredí zvykajú ľahšie, tešia sa a s ľahkosťou nadväzujú kontakty s osobami pre ne doposiaľ neznámymi. Iné sa tešia tiež, ale po prvých skúsenostiach odmietajú vstup do kolektívu, potrebujú na adaptáciu viac času.

Sociálne skúsenosti, ktoré dieťa získa v materskej škole, určujú v budúcnosti jeho vzťahy v skupine, majú rozhodujúci podiel na utváranie osobnosti.

Pobyt v materskej škole prináša **množstvo zmien**: iný režim dňa, prítomnosť veľa ďalších detí, akceptovanie cudzej osoby ako osoby kľúčovej, každý má nárok na všetko rovnakou mierou, i na pozornosť učiteľky, niektoré ich prania nie sú hneď a rýchlo splnené alebo nie sú splnené vôbec. Sú aj také prípady, že si nádejný školák na materskú školu – kolektív a nový denný program - nezvykne vôbec. Aj to sa stáva. Ale skutočne len výnimočne.

Z hľadiska vývinovej psychológie je medzi batolaťom a dieťaťom predškolského veku výrazný rozdiel. Dieťa predškolského veku prekračuje hranice svojho najbližšieho rodinného kruhu a potrebuje si začať utvárať vzťah k druhým deťom, k svojim rovesníkom. Obyčajne sa odporúča vek 3 roky.

Obyčajne sa rodičia nezamýšľajú nad pripravenosťou dieťaťa na vstup do škôlky. Dieťa prirodzene dospeje do vývinového štádia, kedy je ochotné spolupracovať, chce vyzeráť ako iní, chce robiť čo robia iní, a hlavne – vie rozprávať a to z dieťaťa robí najviac samostatnú osobnosť. Tu niekde začínajú aj potreby dieťaťa stretať sa s rovesníkmi, tráviť v spoločnej hre viac času, túžba spoznať aj iné formy hry či činnosti ako tie, ktoré ponúka rodina. Ak má dieťa tieto tendencie, môžeme povedať, že je zrelé na pobyt v škôlke.

Nie je dobré, ak má dieťa pocit, že je do škôlky odkladané. Pobyt v škôlke by sme nemali preháňať. Samozrejme, nie je to vždy možné. Pokiaľ nechce dieťa chodiť do škôlky, je nutné zaujímať sa o to, akými činnosťami sa behom dňa zamestnávalo. Treba pomôcť dieťaťu aj učiteľkám pri hľadaní aktivít, ktoré vaše dieťa obľubuje a ktoré ho upútajú.

Je dobré nevzdať škôlku po prvých neúspechoch. Je to predsa len príliš veľa zmien a požiadaviek na malého človečika. Doprajte mu čas, aby ich dokázal zvládnuť. A plač je len jeho obrannou reakciou, ktorou okrem iného v tejto chvíli vám chce povedať, že vás má rád. Ak však už raz dieťa do škôlky dáte a ono najmä pri rannom lúčení usedavo plače, nevzdávajte to hneď po prvých dňoch. Vydržte. Ale pokiaľ by sa vyskytli akékoľvek prejavy spojené s rannou nevoľnosťou či zvracaním, nočné nepokojné sny či nočné desy – porozmýšľajte o iných možnostiach, príp. sa poraďte s odborníkom. Sú deti, ktoré potrebujú dlhší čas, aby ich nervová sústava dozrela do štádia, kedy sa dieťa dokáže odpútať od tých najbližších osôb.

Rodič musí prežívať, čo jeho dieťa cíti, čo ho trápi, čo ho teší. Treba však veľa komunikovať so skúsenými učiteľkami, ktoré najlepšie vedia odhadnúť, nakoľko ranný plač dieťa len inscenuje, aby ovplyvnilo rozhodnutie rodičov nechať ho v škôlke a po odchode rodiča sa dostane do pohody, alebo ide skutočne o celodenný plač dieťaťa.

Obyčajne deti nastupujú do škôlky v septembri. Toto obdobie je spojené s nástupom väčšiny detí a v tomto čase sa vyskytujú aj najväčšie **adaptačné problémy**. Veľakrát sa stáva, že dieťa hoci je pomerne dobre pripravené na škôlku, podľahne správaniu rovesníkov a rozplače sa na základe plaču iných detí.

Škôlka je považovaná za vynikajúci doplnok a obohatenie rodinnej výchovy. Dieťa má šancu užiť si úžasné veci, ktoré sú doma horšie dostupné, naučí sa mnohým zručnostiam, ktoré my – rodičia by sme ich len s ťažkosťami vedeli naučiť. Silnou stránkou MŠ sú vedomosti a skúsenosti v tom, ako viesť deti aby si osvojili účelné návyky / hygiena, obliekanie, udržiavanie poriadku.../ účelné zručnosti / zaobchádzanie s ceruzkou, farbičkami a inými pomôckami k tvorivej práci./

V MŠ je tiež výborná príležitosť k rozvíjaniu vzťahu k druhým deťom. Je to predovšetkým **schopnosť spolupráce** – najprv v hre, neskôr aj v spoločnej práci. Tiež formovanie takých vlastností ako je družnosť, solidarita, obetavosť, tolerancia, súcít. Stavajú sa tu základy na vytváranie takých vzťahov, akým je priateľstvo.

Čo znamená materská škola pre vaše dieťa?

Vstup vášho dieťaťa do materskej školy a čas, ktorý tam strávi spoločne s inými deťmi, je úsek života, ktorý má zvláštny význam pre jeho rozvoj. Pre vaše dieťa začína úsek života s mnohými novými požiadavkami, v prostredí, ktoré sa veľmi líši od dôverne známeho domova:

- Ako matka a otec nie ste po určitou časť dňa bezprostredne k dispozícii.
- Vaše dieťa si musí vytvoriť dôveru k novej blízkej osobe, ktorá je tu súčasne pre kopec iných detí.
- Vaše dieťa má rozvíjať vzťahy so skupinou ostatných detí.
- Vaše dieťa sa musí učiť novým pravidlám, napr. že hračka nepatrí len jednému, ale všetkým.
- Vaše dieťa sa musí prispôbiť novému dennému rytmu.

Deti, ktoré sú dostatočne fyzicky, psychicky a sociálne zrelé, nemávajú so vstupom do materskej školy väčšinou žiadne problémy a dochádzanie do škôlky je pre ne žiaduce. Komunikatívne a ústretové deti sa tam spravidla tešia a naopak deti uzavreté, úzkostné alebo tie, ktoré nie sú zvyknuté na detský kolektív, môžu mať pri vstupe do škôlky problém.

Z rodičov sa stávajú rodičia dieťaťa z materskej školy

Dieťa síce stojí v centre diania, ale i pre vás je vstup vášho dieťaťa do materskej školy niečím zvláštnym. Taktiež na vás doľahnú zmeny a nové požiadavky. Musíte sa pripraviť na to, že určitú časť dňa ste bez svojho dieťaťa a že bezprostredne neviete, čo robí, čo si myslí alebo čo cíti. Ako sa mu bez vašej prítomnosti bude dariť? Ako vy sami tento čas využijete? V skutočnosti potrebujú i rodičia určitý čas na privyknutie, aby mohli nasat' mnoho nových informácií a spracovať ich. Učia sa dôverovať novým spolyvychovateľkám. Učia sa tiež dôverovať svojmu dieťaťu, ktoré sa stáva samostatnejším.

Ako zvládnuť škôlku s úsmevom

Pobyt v materskej škole prináša množstvo zmien: iný režim dňa, prítomnosť veľa ďalších detí, akceptovanie cudzej osoby ako osoby kľúčovej, každý má nárok na všetko rovnakou mierou i na pozornosť učiteľky, niektoré ich prania nie sú hneď a rýchlo splnené alebo nie sú splnené vôbec. Sú aj také prípady, že si nádejný škôlkar na materskú školu – kolektív a nový denný program nezvykne vôbec.

Návšteva MŠ predstavuje šancu a výzvu zároveň. Deti sa učia pohybovať v skupine, učia sa presadzovať svoje prania a záujmy prijateľným spôsobom. Učia sa byť samostatné a nezávislé a rastie ich sebadôvera a seba vedomie. Učia sa deliť a zachovávať pravidlá skupinového spoluzitia. Spoznávajú, čo to znamená nadväzovať priateľstvá a učia sa znášať sklamanie.

Rodičia môžu uľahčiť vstup dieťaťa do škôlky tým, že mu umožnia už vopred zbierať skúsenosti a pomôžu mu postupne sa vyrovnat' s novými požiadavkami.

- Už pred vstupom do škôlky by sa malo dieťa vedieť zaobísť kratší čas bez matky. Príležitostné odlúčenie umožní dieťaťu získať istotu, že mu matka neutečie a že sa vráti. Pri vstupe do škôlky už bude dieťa zvyknuté na niekoľkohodinové odlúčenie.
- Dieťa sa na ihrisku alebo v detskom centre hrovou formou naučí, aké pravidlá platia v skupine a čo sa stane, keď ich nedodrží. Táto skúsenosť mu uľahčí vstup do škôlky.
- Aby škôlka nebola pre dieťa natoľko cudzia, navštívte ju s ním už pred začiatkom pravidelnej dochádzky. Prítomnosť matky počas návštevy dáva dieťaťu pocit istoty a povzbudzuje ho, aby nadväzovalo kontakty s deťmi a pani učiteľkou a podnikalo rôzne „objavné cesty“.
- Bezprostredne po návšteve škôlky dieťa potrebuje čas na oddych. Väčšie aktivity (veľký nákup, návšteva ihriska...) by sme mali odložiť. Platí to predovšetkým pre telesne menej zdatných nováčikov.
- Aspoň počas prvého kritického obdobia nezaťažujte dieťa ešte d'alšími požiadavkami a veľkými zmenami životnej situácie (napr. sťahovanie, narodenie súrodenca atď.). V niektorých prípadoch sa odporúča vstup do škôlky o niekoľko mesiacov odložiť. Veľkú úlohu tu zohráva, prirodzene, vek a dosiahnutý stupeň vývoja dieťaťa.